

**Από την προσφώνηση
του Γενικού Προξένου της Ρωσίας στη Θεσσαλονίκη Αλεξέι Ποπόβ
στα εγκαίνια της έκθεσης «Ταξιδεύοντας στο Άγιο Όρος»**

Η παροχή βοήθειας της Ρωσίας προς το Άγιο Όρος ξεκίνησε από τον 16^ο αιώνα, παίρνοντας μορφές κρατικής πολιτικής κατά τα χρόνια της βασιλείας του Πέτρου Α' και φτάνοντας στην ακμή της το 1830 και έπειτα. Η ρωσική υποστήριξη στο Άθω έλαβε τη μορφή ειδικών δωρεών, συγκέντρωσης ελεημοσύνης στην επικράτεια της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, καθώς και της παροχής χρηματικών ποσών από τις μετοχές των μονών του Αγίου Όρους στις διάφορες περιοχές της Ρωσικής Αυτοκρατορίας.

Σημαντικό μέρος των χρημάτων συγκεντρωνόταν από τα ελληνικά μοναστήρια με τη μορφή εισφορών για την κατασκευή ρωσικών κελιών και έκδοση ομολόγων.

Ο Ρωσικός μοναχισμός του Αγίου Όρους άσκησε σημαντική πνευματική, πολιτιστική και οικονομική επιρροή τόσο στην Ορθόδοξη Ανατολή, όσο και στο χριστιανισμό της Δύσης. Τα μεγάλα ρωσικά αγιορείτικα κελιά (του Αγίου Ιωάννου του Χρυσόστομου, του Ευαγγελισμού κλπ.) δώριζαν για την αποκατάσταση των εθνικών ιερών τόπων στη Σερβία (Μονή Βισόκι Ντετσάνι), στην Παλαιστίνη (Μονή του Όσιου Χαρίτωνα Ομολογητή), καθώς και για την ίδρυση φιλανθρωπικών ιδρυμάτων στην Ελλάδα (ρωσικό νοσοκομείο, γηροκομείο, εκκλησίες, για παράδειγμα, στη Ρωσική παροικία στη Χαριλάου Θεσσαλονίκης).

Μετά το 1917 και ως συνέπεια της απότομης διακοπής των σχέσεων της Ρωσίας με τη χερσόνησο του Άθω, ο αριθμός των μοναχών όλων των εθνικοτήτων στο Άγιο Όρος μέχρι το 1970 μειώθηκε κατά τέσσερις φορές. Ταυτόχρονα, στη Δυτική Ευρώπη, γίνεται δημιουργία νέων ορθοδόξων σχολών από τους οπαδούς του ρώσου Σιλουανού Αγιορείτη, προέρχομενους από το αγιόνυμο Όρος (ο Αρχιμανδρίτης Σωφρόνιος Σαχάρωφ, ο Επίσκοπος Βασίλειος Κριβοσέιν κ.α.) –

γεγονός που οδήγησε στην αναβίωση του ενδιαφέροντος για τον Χριστιανισμό στην Ευρώπη εν συνόλω.

Μέχρι και σήμερα στα εγκατελειμμένα αγιορείτικα σκηνόματα διατηρούνται προσφερθέντα για την επιστημονική έρευνα δείγματα πραγματικών αριστουργημάτων της ρωσικής εκκλησιαστικής ξυλογλυπτικής, της ρωσικής τέχνης κατασκευής σκευών, αγγείων και καμπάνων

Στη Ρωσία του σήμερα η επιρροή του Αγίου Όρους παρατηρείται κυρίως στις εκκλησιαστικές ακολουθίες, στα μοναστικά τυπικά, στην παράδοση των γερόντων, στην υμνολογία και στην ασκητική πρακτική.